

Erik Ansvang

Tanker om
OPDRAGELSE

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

TANKER OM OPDRAGELSE

Erik Ansvang

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

Tanker om OPDRAGELSE

Af Erik Ansvang

Hvad menes der med *opdragelse*? Og med hvilke metoder når man lettest og mest effektivt målet med opdragelsen? Emnet er vigtigt, for i nutiden sker der store forandringer i politik, religion og sociale forhold – og ikke mindst de sociale forhold har indflydelse på opdragelsen.

At skabe gode mennesker

Hvis spørgsmålet skal besvares generelt og med udgangspunkt i det enkelte menneske, vil den bedste opdragelse være den, der giver barnet størst mulighed for at fremme sin udvikling og vokse mest muligt på områder, der højner de menneskelige og moralske egenskaber og reducerer eller eliminerer de negative egenskaber i barnets natur. Desværre har nutidens forældre en tendens til at overforkæle og overbeskytte deres børn med stor risiko for, at de udvikler egoisme og manglende evne til at samarbejde. Samarbejde, grupperelationer og upersonlighed bliver grundlæggende egenskaber i Den Nye Tidsalder, og menneskeheden befinder sig lige nu i overgangsperioden mellem Fiskenes tidsalder og Vandbærerens, hvor egoisme, separatisme og materialisme skal afløses af altruisme, gruppearbejde og esoterisme.

Livets udviklingsmetode er modstand, og den opstår, når de mentale, følelsesmæssige og fysiske naturlove overtrædes. Derfor er det vigtigt, at forældre sætter fornuftige grænser i opdragelsen, og at man står fast på, at grænserne *skal* overholdes. Det er en vigtig forberedelse til voksenlivet, hvor den karmiske afvikling uundgåeligt vil skabe modstand, hvor de indre og de ydre naturloves spilleregler skal overholdes, og hvor målet er at blive disciple. Og ordet discipel stammer fra disciplin. Personligheden er summen af tanker, følelser og handlinger, og en discipel er et sjælsinspireret menneske, hvor sjælen har kontrol over personligheden. Sjælens natur er enhed. Personlighedens natur er adskilthed. Egoisme medfører derfor oplevelse af stigende adskilthed, og denne karaktersvagthed vil skabe voksende modstand i Den Nye Tidsalder, og psykologer kan bekræfte, at egoisme medfører isolation, for hvem har lyst til at være sammen med en stor egoist?

At skabe gode borgere

Hvis spørgsmålet om opdragelse studeres fra nationens standpunkt i stedet for fra det enkelte menneskes standpunkt – selvom det sandsynligvis kommer ud på ét – er det overordnede formål med opdragelsen at skabe "gode borgere". Men hvad er en borger? Alle mennesker i en nation er borgere, men en mere præcis definition på en borger er et menneske, der ikke lever isoleret, men som en del af et bysamfund. Denne ide stammer primært fra grækerne og romerne, der betragtede bylivet som det bedste for mennesket. Et menneske, der lever isoleret fra sine medmennesker, udvikler som regel mange særheder. Det får mange uslebne kanter og mange sociale mangler. Det generer ikke det isolerede menneske selv eller dets snævre omgivelser, hvis det lever et ensomt liv fjernt fra andre. Der stilles langt større krav til menneskets karakter, når det lever i en by i nær kontakt med mange mennesker.

Det, der reelt menes med begrebet "en god borger", er et menneske, der er i stand til at leve sammen med sine medmennesker – et menneske, der kan indrette sig efter andre og samarbejde med dem – et menneske, der er indstillet på at bære

sin del af den fælles samfundsmæssige byrde og gøre sit bedste i forhold til sine ressourcer for at hjælpe de svagere medlemmer af samfundet. En egoist vil forsøge at udnytte svaghederne hos sine medmennesker, at skabe vækst på andres bekostning, konkurrere i stedet for at samarbejde, og et menneske, der udtrykker denne form for separatisme, kan naturligvis ikke kaldes "en god borger".

De fine og de ufine

I fortiden, da bysamfundet var idealet for en nation, fandtes der i byerne et såkaldt kultiveret borgerskab. Men dette samfund havde en stor fejl – det var baseret på slaveri. Eksempelvis var kulturen, kunsten og livet i det gamle Athen baseret på, at de velstillede borgere ejede og underkuede sine medmennesker. Slaverne blev stort set ikke betragtet som medmennesker – ja knap nok som mennesker. Som man kan se det hos Aristoteles, blev de betragtet som medlemmer af en lavere race – en race, som ikke havde krav på lighed og ligeværdighed.

Dengang opdelte man byens borgere mellem "grækere" og "barbarer". Man påstod, at for at skabe et kultiveret demokrati, var det nødvendigt at fastholde "lavere mennesketyper" i slaveri. På en måde udgjorde de såkaldte "barbarer" grundlaget for "demokratiet". Slavernes manglende finhed gjorde det muligt for andre at betragte sig som forfinede. Slavernes uvidenhed gav andre tid og overskud til at udvikle viden og intelligens. Slavernes særdeles snavsede omgivelser (uden for deres herrers huse) hjalp til at skabe det finere borgerskabs afslebne natur – en natur, der ifølge historieskriverne udviklede et af menneskehedens højere civilisationer.

Men det græske ideal var grundlæggende egoistisk, for det ignorerede velfærden for en stor del af folket. En civilisation med denne holdning og adfærd er dømt til undergang, for et stabilt samfund bygger på ægte broderskab, og det er ikke baseret på en tyk og mørk skillelinje, der deler borgerne i højere og lavere mennesketyper – eller rige og fattige – fine eller ufine.

Normerne for datidens opdragelse

Datidens borgere skulle gennemgå en ensartet opdragelse. Den begyndte i hjemmet, og opdragelsen blev derefter kombineret med en lærers opdragelse i en offentlig skole. Når drengene var omkring 18 år, fortsatte opdragelsen i militæret, for en af borgerens faste pligter var at forsvare sin by. Efter to til tre års militærtjeneste blev den unge mand officielt optaget i Athens borgerskab med en højtidelig ceremoni, og i denne forbindelse blev hans egne ejendomme formelt overdraget til ham.

Den ed, der blev aflagt i forbindelse med optagelsesceremonien, var en ed, der bandt den nye borger til de højeste pligter mod staten, byen og partneren, og den forpligtede ham til at vise respekt, praktisere tjeneste og være flittig. Den nye borger måtte sværge aldrig at ville skade sin by, men altid stræbe efter at gavne den. Han aflagde ed på, at han ville aflevere den til sine efterkommere, større og rigere, end da den blev lagt i hans hænder – og at han om nødvendigt ville dø for at forsvare byen. Han forsikrede, at han ville adlyde lovene og bevare traditionerne, sådan at han ved sin indtræden i manddommens og borgerskabets pligter bandt sig til sin stat og helligede sit liv til dette store arbejde.

Borgerskab krævede opdragelse

Den unge mand måtte opdrages for at blive en god borger. Borgerne var lige, og enhver var forpligtet til at løfte sin del af opgaven med at bevare byens velfærd og forsvare dens sikkerhed, for de var bundet til den ed, de havde aflagt. Derfor kunne ethvert embede i byens ledelse principielt overdrages til enhver borger i Athen, og det var ikke muligt at sige nej til dette tjenestearbejde. Enhver borger skulle være parat til at tage sin plads i byens udøvende og lovgivende råd – eller i de retslige råd for at dømme i retssager og sørge for lovenes overholdelse i byen.

Athens bysamfund var på denne måde et eksempel på ophøjet idealisme hos borgeren – en idealisme, der bygger på den erkendelse, at en god borger skal være et menneske, der er omgivet af andre borgere, der alle har ansvaret for samfundets pligter – en god borger, som tilbyder sin hjælp for at udføre sin del af de fælles opgaver – en god borger, som i kraft af sin opdragelse er parat til at påtage sig det tillidshverv, han udnævnes til – og uden ret til at sige nej til denne opgave, uanset hvor besværlig den måtte være. Opdragelsen af ungdommen i Athen var fokuseret på dette høje borgerideal.

Kvinder og slaver

Umiddelbart lyder det måske som et forbilledligt samfund, men der var to store, mørke pletter på denne civilisation – der fandtes slaver, og man ignorerede kvindens ret til borgerskab.

Den almindelige holdning til kvinderne og deres formåen var, at der fandtes flere af borgerpligterne, som kvinder ikke var i stand til at opfylde. Tilsyneladende tænkte datidens grækere ikke på, at de pligter, der blev varetaget af kvinderne, var nødvendige for byens velfærd og for selve dens eksistens – og disse forpligtelser var manden ikke i stand til at påtage sig. Det er indlysende, at moderskabet i sig selv burde have givet den absolut højeste berettigelse til fuldgyldigt borgerskab.

Kvinden var ansvarlig for barnets første indtryk i livet. Hun varetog ansvaret for udviklingen af barnets spirende tænkeevne og det vågnende følelsesliv – og det er vel unødvendigt at sige, at det er en opgave af vital betydning for samfundet? Barnets og ungdommens opvækst og opdragelse er som bekendt en forberedelse til livet som mand eller kvinde, og opdragelsen skal gøre et menneske egnet til at leve i det menneskeskabte fællesskab.

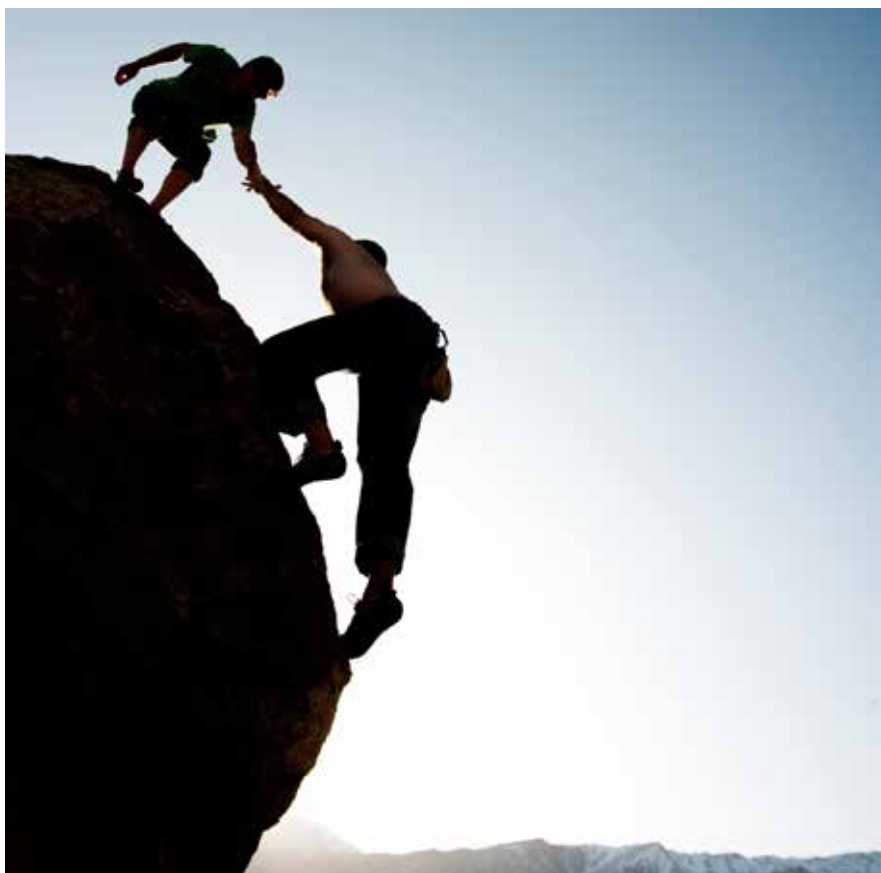
Der skal ikke herske tvivl om, at de gamle grækeres indstilling til kvinder og slaver var forfærdelig og helt uacceptabel, men disse store og mørke pletter på en civilisation, der på mange andre områder var imponerende, skal ikke stå i vejen for at undersøge, om der var elementer og holdninger, som kan være nyttige i nutidens og i fremtidens samfund.

Samarbejde skal erstatte konkurrence

Åndsvidenskaben oplyser igen og igen, at menneskeheden er på vej mod et samfund, hvor samarbejde skal erstatte konkurrence – hvor ønsket om at hjælpe sine medmennesker vil erstatte den nuværende holdning, hvor det betragtes som naturligt og selvfølgeligt, at den stærke og dygtige har ret til at udnytte den svage og mindre dygtige. Samfundet skal reelt omformes efter familieidealet i stedet for som nu efter det isolerede og egoistiske menneske, der bare er et individ, som kæmper med og mod sine medmennesker for egen vinding, og som er mere interesseret i sine rettigheder end i sine pligter.

Hvis systemet skal ændres fra indbyrdes konkurrence til indbyrdes samarbejde, er det indlysende, at opdragelsen skal ændre karakter. Børn skal *ikke* opdrages til at klare sig i konkurrencen. De skal *ikke* lære at kæmpe mod andre for egen vindings skyld. De skal *ikke* undervises i, hvordan man kan få magt til gavn for dem selv eller deres egen familie. Familiebegrebet skal udvides, sådan at ethvert ældre menneske betragtes som en moder eller en fader – enhver jævnaldrende skal betragtes som en søster eller en broder – ethvert yngre menneske skal være

som ens eget barn. Med denne holdning vil det enkelte menneskes forhold til det omgivende samfund blive et kærlighedens, tjenestearbejdets og hjælpsomhedens forhold og ikke det anarki, der hersker nu, hvor det konkurrerende menneske ikke skænker de mennesker en tanke, der bliver ofre for egoismen og grådigheden.

Rovdyrene i menneskets jungle

I dag konkurreres der som regel ved hjælp af tænkeevnen og ikke med fysisk muskelkraft. Men resultatet af hjernekonkurrence er ofte lige så grusom – eller endda mere grusom. De skarpeste hjerner samarbejder i kraft af deres rigdom, grådighed og egoisme om at sikre herredømmet over det sociale system. I USA kaldes denne forening af teori og praksis for "trusts" (betyder både "tillid" og "fond"), hvor et antal kloge finansfolk forsøger at monopolisere en bestemt handel eller en bestemt forretning – eller hvor de ved kloge (eller snu) spekulationer forsøger at opkøbe eller kontrollere varer, som de ved, at de fleste mennesker har svært ved at undvære. Eftersom de alene "sidder på markedet", er det muligt at maksimere profitten på bekostning af deres medmennesker, som er tvunget til at betale den pris, der kræves – *eller lide under manglen*. Metoden kan passende sammenlignes med dyrenes kamp i junglen, hvor de stærkeste og mest snu dyr tager hovedparten af byttet eller hele byttet, mens andre dyr må sulte.

I menneskets jungle er byttet mænd, kvinder og børn. Det ses tydeligt i balancen mellem de rige lande og de fattige lande – og i mindre målestok mellem rige og fattige i nationen. De store befolkningsgruppers forfærdelige fattigdom svarer i høj grad til de små befolkningsgruppers overvældende rigdom. Historien har vist, at her findes en af de vigtigste årsager til oprør og revolution. I Den Nye Tidsalder skal forældre lære børnene et andet og højere ideal – et ideal, der skal gennemsyre deres opdragelse, skolegang, universitetsliv og lærepladser.

Den passive alderdom

I dag er idealet for de fleste velhavende mennesker at sørge for en behagelig alderdom. I den sidste fjerdedel af menneskelivet skal man kunne slappe af og gøre ingenting – eller deltage i uproduktivt tidsfordriv. Passivitet betragtes som en belønning. Jo flere fridage et menneske kan få, desto heldigere og lykkeligere er det. Ikke fordi det er nedslidt eller overtræt af arbejde, men fordi det var i stand til at få så mange af sine medmennesker til at arbejde for sig, at formuen er blevet så stor, at den muliggør passivitet. Passivitet bør ikke være et livsmål.

Materiel eller immateriel lykke

I opdragelsen bør det være et ideal i alle livets stadier at skabe noget, der kan opretholde eller øge fællesskabets viden, velfærd, velstand og lykke. Navnlig er det vigtigt, at børnene lærer, at lykken *ikke* ligger i mængden eller værdien af de ting, et menneske ejer – at rigdom *ikke* består af en ophobning af materielle genstande. Børnene skal gøres opmærksom på, at ægte rigdom skabes *i det indre* – i sindet og hjertet. Materielle genstande har i sig selv ingen anden værdi, end den mennesker selv tillægger dem – for hvis mange mennesker begærer dem, kan andre mennesker udnytte dette begær ved kunstigt at tilføre genstanden en værdi, og afkræve den for tilfredsstillelse af begæret. Glem ikke, at alle mennesker ved livets slutning uundgåeligt skal give afkald på alle de materielle genstande, de har samlet omkring sig. Det er alene de sjælelige og åndelige værdier, der er evige, og som mennesket tager med sig i efterlivet og i kommende liv.

Børn, der får alt, hvad de ønsker sig og peger på, bliver ikke lykkelige! Børnene skal derfor lære at leve et fysisk liv i *enkelhed*, så de får mulighed for at erfare, at rigdommens gave ligger i mentale og moralske egenskaber. *Denne holdning til de indre rigdomme er i høj grad et resultat af opdragelsen.* Dette ideal er i modstrid med det, som de fleste opdrages til at stræbe efter. Denne vigtige erfaring skal indarbejdes i opdragelsessystemet, hvis man vil gøre børn og unge egnede til at leve i et samfund, der er mere menneskeligt og mindre egoistisk og materialistisk end det eksisterende.

Frihed og lighed

Opdragelsen må indebære et nyt syn på både frihed og lighed. I evolutionen befinder menneskeriget sig på niveauet over dyreriget, og alligevel mener mange, at mennesket fungerer efter de samme lovmæssigheder og principper, som dyrene på det lavere bevidsthedsniveau. Ifølge åndsvidenskaben er der ingen lighed i de tre lavere naturriger – mineralriget, planteriget og dyreriget – for her bevæger evolutionen sig i retning af mangfoldighed og væk fra enhed. Ånden åbenbarer sig gennem forskellighed og ulighed. Der er ingen lighed mellem jagende og jagede dyr. Når en solsort æder en regnorm, er det uretfærdigt set fra regnormens synsvinkel. Men der findes ingen retfærdighed i dyreriget. Der er ingen etik og moral. Der er ingen forståelse af årsag og virkning. I de lavere naturriger er der derfor hverken fysisk, moralsk, mental eller åndelig lighed.

I menneskeriget går evolutionen i retning af enhed – enhed med sjælen og ånden. Derfor bør jungleloven – den stærkes frihed til at dominere og udnytte den svage – ikke være levereglen i menneskeriget. Mennesket skal udvikle enhed gennem *næstekærlighed*. Syntesen af frihed og lighed er netop *broderskab*.

Når politikerne taler om "lighed", betyder det som regel "lighed med hensyn til muligheder". Men "lige muligheder" skaber ikke lighed, for en af de store forskelligheder mellem mennesker er netop evnen til at se en chance, gribe muligheden og omsætte den til handling.

Reinkarnation skaber uligheder

Når børn kommer til verden, kan enhver konstatere, at de har meget forskellige evner, og man påstår, at disse evner har de fået af "naturen" eller via generne. Men den virkelige grund til disse forskelligheder skyldes ifølge åndsvidenskaben *reinkarnation*. Der findes yngre og ældre sjæle – og med yngre og ældre henvises der til det antal inkarnationer, mennesket har levet før den aktuelle inkarnation.

Ifølge åndsvidenskaben er den fysiske verden et sted, hvor mennesket får oplevelser og erfaringer. Erfaringerne kan være store eller små, og resultaterne tager ethvert

menneske med sig gennem dødens port. I livet efter livet – som har forskellige navne i forskellige religioner – omdannes disse erfaringer til evner – både følelsesmæssige, tankemæssige og moralske. Det er nok den korteste måde, dette store emne kan udtrykkes på. Og mennesket – *som er bevidsthed* – vender tilbage til den fysiske verden med de evner og talenter, som blev erhvervet under de tidligere inkarnationer i den fysiske verden. Sådan opstår menneskenes forskelligheder. Erfaringerne høstes i det korte fysiske liv, som efterfølges af en lang periode i den indre verden, hvor erfaringerne omdannes til evner og kvaliteter.

Darwinisme

Naturvidenskaben baserer blandt andet sine teorier på Darwins udviklingslære, som påstår, at barnets evner overføres fra forældrene og udvikles under påvirkning fra miljøet. Det civiliserede menneske er derfor et produkt af nedarvede sociale resultater fra civilisationen. Men ofte er naturvidenskabens forskere ude af stand til at forklare markante forskelligheder, som hverken stammer fra arv og miljø, og som ikke kan opspores. Årsagen er, at barnet *ikke* ankommer som et ubeskrevet blad. Det medbringer en bestemt karakter og en bestemt sans for moralsk samvittighed. Set i dette perspektiv vil det allerførste, man skal gøre for at opdrage barnet, være at studere det, og man må finde ud af, hvilke egenskaber det har med sig. Samfundet skal derfor ikke have et system, hvor alle børn tvinges gennem et bestemt pensum – et bestemt sæt lærebøger, som alle skal studere – den samme eksamen for dem alle – og en bestemt ensartet opdragelse for at skabe et fast programmeret menneskeligt væsen, hvor barnets grundlæggende natur ignoreres. Jo mere man iagttager, jo mere vil man forstå.

Der er to ting, et barn aldrig bør lære at kende. Den ene er brutalitet, lidelse og smerte, som de udsættes for af nogen, der er stærkere end dem selv. Og den anden ting er frygt. Intet barn burde nogensinde opleve frygt. Et barn er ikke i stand til at gøre sit bedste, når det er bange. Det samme gælder voksne.

Svæk spirerne til det onde – nær spirerne til det gode

Et barn bør vokse op i en atmosfære, der fremmer alt, hvad der er positivt, og hæmmer alt, hvad der er negativt. Gennem opdragelsen kan man svække og udtørre spirerne til lavere egenskaber og styrke og stimulere de højere egenskaber. Derfor må barnets miljø være opfyldt af kærlighed, finhed, mildhed og hensynsfuldhed over for andre. De færreste trætte og irritable forældre er klar over, at trodsighed ofte er barnets ubevidste projicering af deres egne trætte tanker og sindsstemninger.

Barnet skal desuden opmuntres til at finde ud af og vælge, hvad det gerne vil vide. Barnet skal opmuntres til at stille spørgsmål. Barnet er som regel videbegærligt. Barnet har evner. Dem skal man lære at kende. Samfundet skal ikke lære barnet det, som samfundet ønsker. Samfundet skal lære barnet det, som barnet har behov for – og det skal det lære gennem systematisk undervisning. Undervisningen skal tilpasses det enkelte barn, for undervisningen skal stimulere barnets dæmrende tænkeevne og tilfredsstillende

videbegærlighed. Det er *ikke* forkert at træne barnets hukommelse til at huske faktuelle informationer, men det virkelige formål skal være at opspore de individuelle evner og træne barnet til at stille nye spørgsmål med udgangspunkt i de indlærte informationer. Undervisningen skal bringe de evner, barnet har – beskedne eller betydelige – frem i dagens lys, og undervisningsformen skal derfor indrettes efter barnets type.

Naturlige begrænsninger

Det må ikke glemmes, at et barn har visse naturlige begrænsninger. I de første syv år af barnets liv er hjernen ikke i stand til at præstere en tænkning, der kan kaldes "fornuft". Det ræsonnerer til en vis grad, men hjernen er endnu ikke så udviklet, at synapserne (nervetrådene, der forbinder hjernecellerne) kan mødes. I de første syv leveår er det derfor den fysiske krop, der skal plejes – ikke tænkeevnen gennem argumenteren og ræsonneren. Barnets hjerne vokser stadigt og er i gang med at udsende de omtalte synapser, og man skal derfor fokusere på barnets evne til at bruge sine sanser og gøre dem skarpere, end de ville være, hvis de blev forsømt i denne livsperiode, hvor de er mest modtagelige for udvikling.

Fra syv til fjorten år kommer barnet ind i en livsperiode, hvor følelserne bliver stærkere. I denne periode er det nødvendigt at lære barnet den moral, der skal gælde i livet. Det gælder moral af enhver art – både gennem vejledning og eksempel. Det er i disse vigtige år, at barnets følelser udvikles. Hvis barnet hører om idealer, og følelserne trænes til at forstå de grundlæggende principper for rigtige menneskelige

relationer, vil det bringe en mængde idealer med sig, som kan hjælpe det gennem vanskelige perioder senere i livet. Men man skal vælge beretninger, der handler om mennesker, som har vist ægte medmenneskelighed. Ikke kun historier om konger og generaler (mange konger og hærførere har gjort mere skade end gavn), og ikke kun om store krige (mange krige er direkte tåbelige), men beretninger om menneskehedens virkelige helte – de, der har højnet moralen og inspireret til fred og samarbejde.

Og fra det fjortende til det enogtyvende år kan man arbejde intensivt med barnets tænkeevne. Med et stærkt legeme og med styr på følelserne, kan den mere videnskabelige eller tekniske side af opdragelsen intensiveres.

Livets opgave

Det er mangel på opdragelse, der er skyld i de fleste negative og destruktive sider hos unge mennesker. Uanset hvilken opdragelse man giver barnet, skal man undgå at gøre den ensidig. Man skal give kundskaber, der dækker et stort område, samt speciel kundskab om det emne, som barnets ud fra sine talenter eller temperament selv vælger. Et barn bør *altid* selv vælge sin livsopgave.

Hvis et ungt menneske ikke får den opgave i livet, som dets egen natur fører det til, bliver det aldrig lykkeligt. Et menneske skal have et arbejde, der gør det muligt at udtrykke sin inderste natur, skaber glæde og tilfredshed. Det er normalt ikke hårdt arbejde, der afskrækker et menneske. Et godt eksempel er sport. Her holder man af anstrengelsen, fordi man holder af spillet. Men det er vigtigt at indskrænke det rutinemæssige arbejde til et minimum. Mennesket skal have tid til og mulighed for at udvide og udvikle sine egenskaber og evner.

Politisk fornyelse

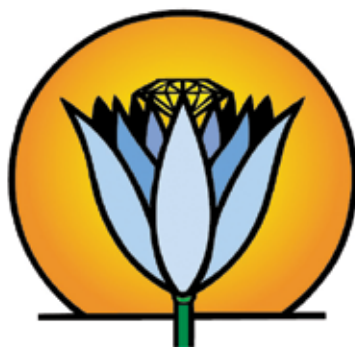
Ethvert barn, der kommer til verden, har ret til forhold, der gør det i stand til fuldt ud at udvikle de evner, det medbringer fra tidligere liv. Og før det bliver en selvfølge i landets civilisation, bør man ikke være tilfreds med det sociale system. Er det

ikke på tide, at et lands ledende kræfter indser, at børn, der fødes i en demokratisk og civiliseret nation, ikke skal holdes nede på grund af økonomiske eller sociale vilkår? Rigdom bør ikke være den faktor, der ligger til grund for opdragelsen. Velhavende forældre kan få børn med middelmådige evner, mens børn fra lavere sociale samfundslag, kan være født med evner, der kan gøre dem til vigtige samfundsborgere.

Den politik, der styrer en nation, skal styre mod *retfærdighed*. Den skal forsøge at reducere de sociale skel til et minimum og øge samarbejdet og sammenholdet i nationen. Ellers bliver egoisme, grådighed og materialisme de vigtigste faktorer i opdragelsen og indstillingen til samfundet i stedet for etik, moral og medmenneskelighed. For som det blev nævnt i begyndelsen, kan begrebet "god borger" defineres som et menneske, der er i stand til at leve sammen med sine medmennesker – et menneske, der kan indrette sig efter andre og samarbejde med dem – et menneske, der er indstillet på at bære sin del af den fælles samfundsmæssige byrde og gøre sit bedste i forhold til sine ressourcer for at hjælpe de svagere medlemmer af samfundet.

Alt for mange mennesker har endnu ikke nået deres egen "koperniske revolution", for de stadig betragter sig selv som midtpunkt for alt omkring sig på samme måde, som astronomer før Kopernikus mente, at Jorden var Universets midtpunkt.

VidsomsNettet
www.vidsomsnettet.dk